

Vuorovaikutuksen tukeminen puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien avulla.

Irene Kuusenhako

Mihin me oikeastaan käytämme kieltä ja kommunikaatiota?

Me...

Kiitämme, tervehdimme, huijaamme, manipuloimme, myönnämme, kiellämme, vastaamme, kysymme, vitsailemme, käskemme, pyydämme, ilmaisemme mielipiteitä, jaamme tietoa, otamme kontaktia, ilmaisemme tunteita, keskustelemme, protestoimme, kommentoimme, haemme huomion, valitamme, kuvailemme...

Kommunikointi perusoikeutena

Tulkkipalvelun taustalla

- YK:n ihmisoikeuksien julistus
- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden osalta
- Suomen perustuslaki
- Hallintolaki
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Vammaispalvelulaki ja – asetus

Tulkkauspalvelut

Ketkä voivat saada tulkkauspalvelua?

- Kuulovammaiset
- Kuulonäkövammaiset
- Puhevammaiset

Puhevammaisten tulkkauspalvelu

Kuka voi hakea puhevammaisten tulkkauspalvelua?

- Henkilöt, joilla on vaikea puhevamma
- Afasian sairastaneet henkilöt
- Kielellinen erityisvaikeus (SLI)
- CP-vamma tai kehitysvamma
- Autismi
- Muu neurologinen sairaus
- Muu vamma tai sairaus, mikä vaikeuttaa kommunikointia

Kela palvelun järjestäjänä

Tulkkipalvelut siirtyvät kunnilta kelalle 1.9.2010

Tulkkipalvelua haetaan kelalta

Lomakkeet TU 1, TU 11 sekä liitteeksi sosiaali- tai terveydenhuollon asiantuntijan tai muun asiantuntijan (esim. puheterapeutin) lausunto

180 h/vuosi (kuulonäkövammaiset 360h/vuosi)

Mihin tulkkipalvelua voi käyttää

- asiointiin
- yhteiskunnalliseen osallistumiseen
- harrastamiseen tai virkistykseen
- opiskeluun peruskoulun jälkeen
- työssä käymiseen
- ulkomaan matkoihin

Puhetta tukeva ja korvaava kommunikatio

AAC= Alternative and augmentative communication

Puhetta tukeva kommunikointi= Augmentative communication

Täydentää tai tukee kommunikointia

Edistää ja täydentää puheilmaisua

Puhetta korvaava kommunikointi= Alternative communication

Ihminen kommunikoi muilla keinoin kuin puheella

Milloin tarvitaan puhetta tukevaa ja/tai korvaavaa kommunikointia?

Ympäristö ei ymmärrä lapsen kieltä.

Kun puhevammainen henkilö ei voi syystä tai toisesta ilmaista itseään puheella tai puhe on niin epäselvää, ettei hän tule ymmärretyksi.

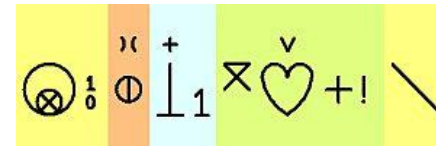
Lapsi ei ymmärrä ympäristön kieltä.

Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät tukevat viestin ymmärtämistä.

Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät tukevat puheen ja kielen kehitystä.

Puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä

- Kuvakommunikaatio
- Viittomakommunikaatio
- Bliss-kieli
- Katseella kommunikointi
- Osoittaminen
- Esineillä kommunikointi
- Eleillä ja ilmeillä kommunikointi
- Epäselvä puhe
- Piirtäminen ja kirjoittaminen
- Totaalikommunikaatio

(kuvat:Papunet)

Kommunikaation apuvälineitä

- Kommunikaatiotaulut ja –kansiot
- Puhelaitteet
- Katsekehikko ja aakkostaulu
- Kirjoittamiseen perustuvat kommunikointilaitteet
- Tietokoneella toimivat kommunikointiohjelmat

(kuvat: papunet)

Kuvia voi käyttää moneen eri tarkoitukseen

Ne auttavat:

- Ymmärtämään tapahtumia ja puhetta
- Ymmärtämään mitä tapahtuu seuraavaksi, tänään tai ensi viikolla.
- Ymmärtämään missä järjestyksessä jokin asia tehdään.
- Ymmärtämään ja oppimaan uusia asioita.
- Toiminnan ohjauksessa.

Niiden avulla voi:

- Ilmaista omia tunteita, ajatuksia, toiveita, haaveita...
- Osallistua keskusteluun.
- Kertoa mielipiteitä.
- Opettaa asioita

Strukturoitu päiväjärjestys

Kuvitettu päiväjärjestys on kuin kalenteri/lukujärjestys

Selkeyttää tapahtumien järjestystä/jäsentää toimintaa.

Havainnollistaa ajan kulkua

Luo turvallisuuden tunnetta ja helpottaa siirtymistä paikasta toiseen.

Yksittäiset kuvat

Sopii tiettyihin tilanteisiin.

Pukeminen

Ruokailu

Ulkoilu...

Tunteiden ilmaisemiseen.

Siirtymätilanteisiin.

Välittömään palautteen antoon.

Pecs-menetelmä

Menetelmän avulla
opetetaan lapsi aloittamaan
kommunikaatio
sosiaalisessa tilanteissa

Vuorovaikutuksen
oppimiseen tähtäävä AAC-
menetelmä

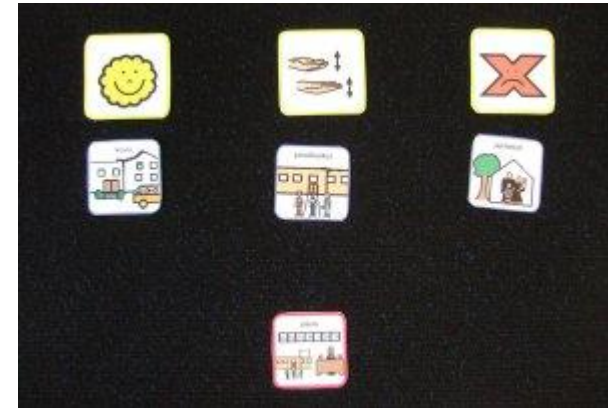
Arjen tavallisiin tilanteisiin

Keskustelumatto, Talking mat

Mielipiteen ilmaisuun kehitetty keino.

Havainnollistaa ja jäsentää käsiteltävää aihetta visuaalisin keinoin.

Sosiaaliset tarinat

Kuvitettuja tarinoita eri tilanteisiin.

Auttaa ymmärtämään tapahtumien kulkua.

Auttaa ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita.

Luo turvallisuuden tunnetta kun tietää mitä on seuraavaksi.

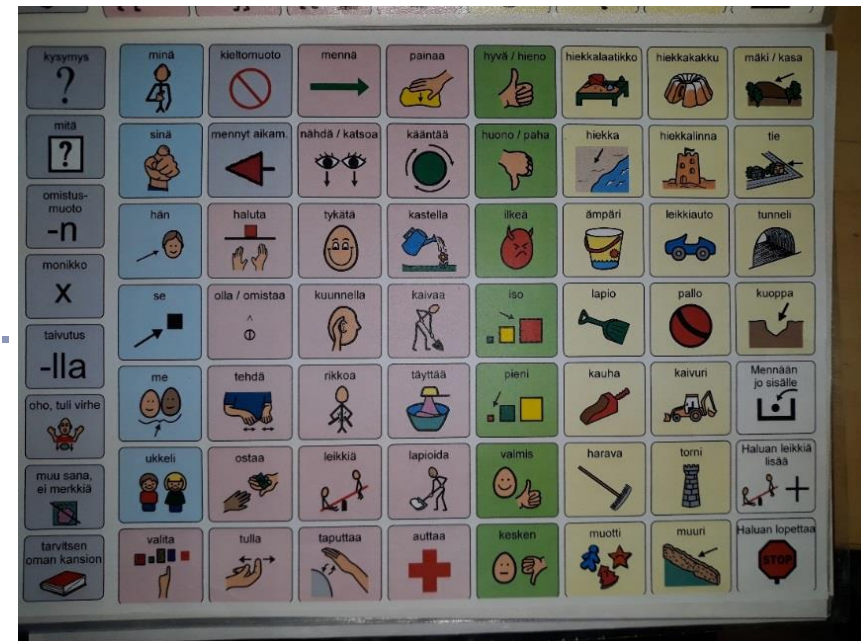
Toimintataulu

Aihesidonnainen

Laajempi kuin yksittäiset kuvat.

Voi muodostaa kokonaisia lauseita.

Sisältää kielioppia.

Kommunikointikansio

Kommunikointia tukeva
tai korvaava
kommunikointikeino.

Paljon eri laajuuksia.

Yksilöllistetään aina
käyttäjälle sopivaksi.

Sähköinen kommunikointiohjelma

Sähkösanoma

<https://www.kehitysvammaliitto.fi/tikoteekki/tuotteet/sahkosanoma/>

Taike taulusto

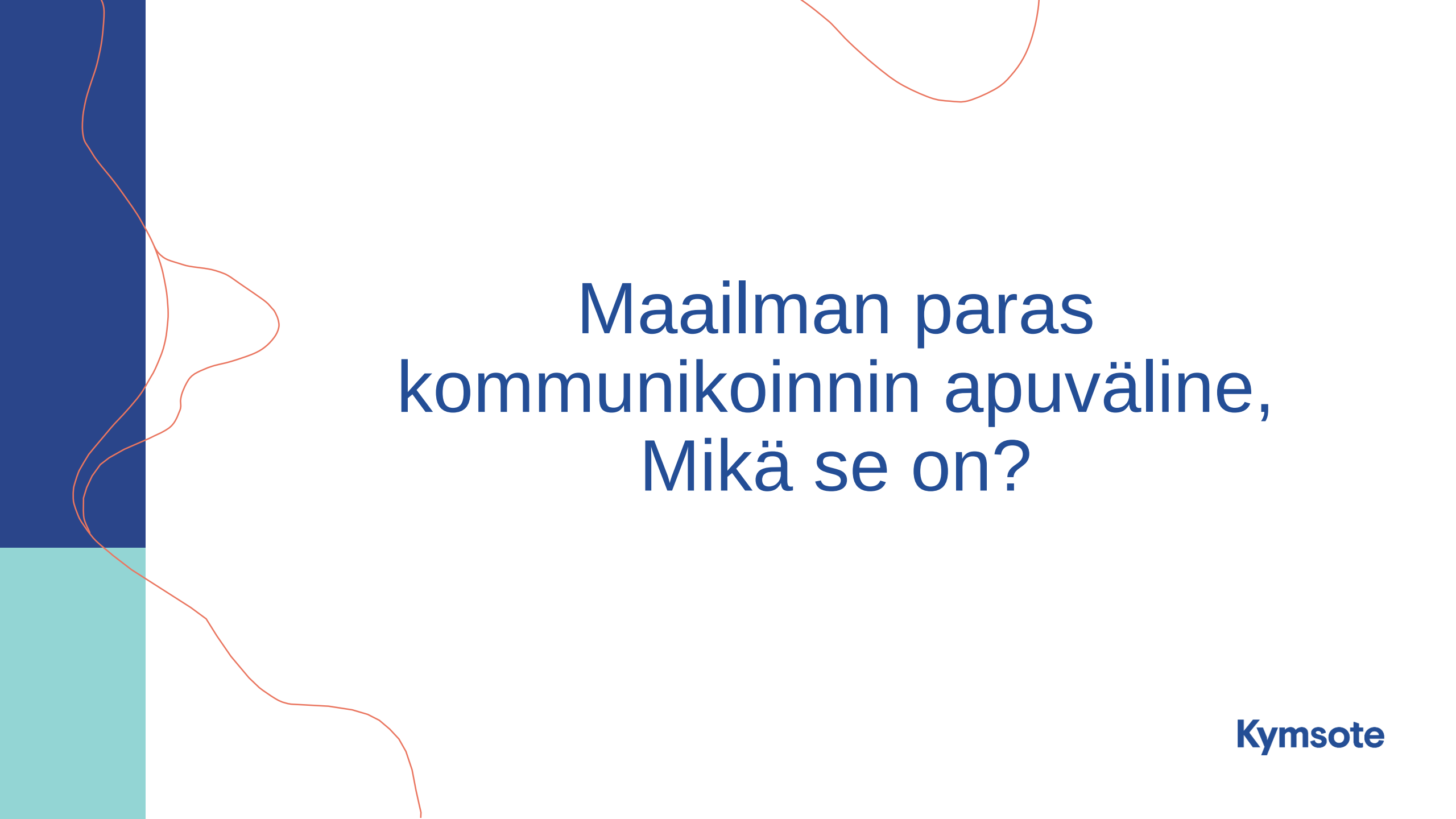
<https://www.kehitysvammaliitto.fi/tikoteekki/tuotteet/taike/>

Sähköinen kommunikointiohjelma

- Go talk now
- Talk tablet
- Widgit go
- Chat Able

Maailman paras
kommunikoinnin apuväline,
Mikä se on?

SINÄ

